
NOTAT

Til: J.nr.: 6.U.591

CC: Bilag:

Fra: Folkeretskontoret Dato: 18. marts 2003

Emne: Sikkerhedsresolutioner nr. 678, 687
og 1441

Nedenfor følger en kort gennemgang af de vigtigste resolutioner i relation til en mulig militær intervention i Irak.

FN Sikkerhedsrådsresolution nr. 678 (1990) af 29. november 1990

Efter Iraks invasion af Kuwait i 1990 og landets efterfølgende afvisning af Sikkerhedsrådets krav om tilbagetrækning bemyndigede Sikkerhedsrådet under henvisning til FN-pagtens kap. VII de FN-medlemslande, der samarbejdede med Kuwaits regering, til at benytte "alle nødvendige midler" til at implementere alle relevante sikkerhedsrådsresolutioner og genoprette international fred og sikkerhed i området.

FN Sikkerhedsrådsresolution nr. 687 (1991) af 3. april 1991

Efter krigen vedtog Sikkerhedsrådet resolution 687, hvori rådet opstiller betingelserne for våbenhvilen mellem de allierede og Irak. Resolutionen, fastslår, at hvis betingelserne i resolutionen ikke overholdes, kan der skrides ind over for Irak – om nødvendigt med magt. Dette understreges bl.a. af den konsekvente brug af betegnelsen "våbenhvile".

Resolution 687 er vedtaget med henvisning til FN-pagtens kapitel VII og bekræfter i operative artikel 1 udtrykkeligt gyldigheden af alle 13 tidligere vedtagne resolutioner om krisen, inklusiv resolution 678, der som nævnt bemyndiger de allierede til at "benytte alle nødvendige midler" for at genoprette international fred og sikkerhed i området.

Sikkerhedsrådet giver i resolutionens præambel klart udtryk for, at man anser den fortsatte tilstedeværelse af masseødelæggelsesvåben for en trussel mod fred og sikkerhed i området.

I forhold til tilstedeværelsen af masseødelæggelsesvåben er det relevante afsnit i den operative del af resolutionen kap. C, artikel 8 – 10, hvoraf det fremgår at Irak betingelsesløst under international kontrol skal acceptere bortfjernelse og destruktion af alle kemiske og biologiske våben, samt forsknings- og produktionsfaciliteter tilknyttet disse typer våben, samt destruktion af alle missiler med en rækkevidde på mere end 150 km. Irak forpligtes endvidere inden 15 dage

fra vedtagelsen af resolution 687 til at oplyse placering, mængde og type af alle de ovennævnte ulovlige våbentyper.

FN Sikkerhedsrådsresolution nr. 1441 (2002) af 8. november 2002

FN's sikkerhedsrådsresolution 1441 af 8. november 2002 henviser til alle relevante tidligere FN Sikkerhedsrådsresolutioner og fastslår, at Irak substantielt har krænket og fortsat substantielt krænker ("material breach") sine forpligtelser i henhold til tidligere Sikkerhedsrådsresolutioner, herunder resolution 687, hvilket udgør en trussel mod international fred og sikkerhed.

Uanset denne konstatering har Sikkerhedsrådet med resolutionen besluttet at give Irak en sidste mulighed for at opfylde sine nedrustningsforpligtelser i henhold til de pågældende sikkerhedsrådsresolutioner. Med henblik herpå styrker og præciserer Resolution 1441 mandatet for våbeninspektørerne ved at stille krav om ubetinget, fri og uhindret adgang til alle installationer og områder i Irak for våbeninspektørerne, herunder også de præsidentielle områder.

I resolutionens operative § 4 beslutter Rådet, at falske erklæringer eller udeladelser i erklæringer, der afgives af Irak og manglende irakisk vilje til fuldt ud at efterkomme og samarbejde om gennemførelsen af resolutionen skal udgøre en yderligere grov krænkelse af Iraks forpligtelser.

Resolution 1441 fastslår, at Sikkerhedsrådet tidligere gentagne gange har advaret Irak om, at fortsat overtrædelse af landets forpligtelser vil medføre alvorlige konsekvenser ("serious consequences").

Det fremgår eksplicit af resolutionens operative § 12, at eventuelle rapporterede substantielle irakiske overtrædelser og konsekvenserne heraf skal være genstand for behandling i Sikkerhedsrådet. Det er nærliggende at fortolke resolutionen således, at der ikke er et juridisk grundlag for, at en eller flere stater kan iværksætte en militær aktion, før Sikkerhedsrådet har behandlet sagen – hvilket må anses for opfyldt ved Sikkerhedsrådets talrige møder og konsultationer om sagen gennem den seneste tid.

Folkeretskontoret